

Onderwerp : Projectplan Waterwet
Realisatie vispassage Doesburg

Status : Definitief besluit

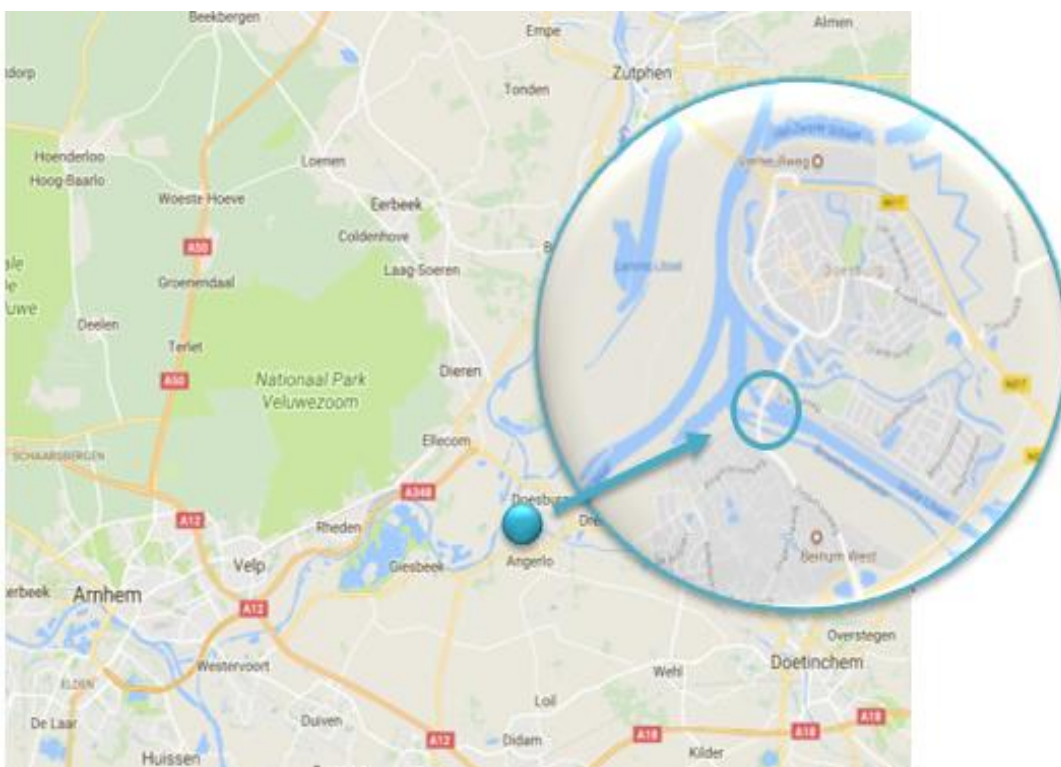
Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden : 5 december 2017

Bijlage(n) : n.v.t.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding: Waterakkoord Blauw Knooppunt Rijn en IJssel

Rijkswaterstaat en Waterschap Rijn en IJssel hebben in 2008 het 'Waterakkoord Blauw Knooppunt Rijn en IJssel' ondertekend. Dit waterakkoord is in 2014 geactualiseerd en op 19 april 2017 opnieuw bestuurlijk bekrachtigd. Blauwe knooppunten zijn overdrachtpunten (mondingen) van regionale watersystemen van het waterschap naar de rivieren in beheer bij Rijkswaterstaat. In het waterakkoord is o.a. opgenomen dat Rijkswaterstaat Oost-Nederland (RWS) en Waterschap Rijn en IJssel gezamenlijk gaan werken aan de verbetering van vismigratie in combinatie met ecologisch herstel van rivier- en beekmondingen ter uitvoering van de Kader Richtlijn Water. In de eerste tranche (2010-2015) zijn 5 blauwe knooppunten vispasseerbaar gemaakt. In de tweede tranche staat onder andere het vispasseerbaar maken van de stuw bij Doesburg-monding van de Oude IJssel op het programma.

Figuur 1: Locatie blauw knooppunt bij Doesburg

1.2 Scope: Realisatie Vispassage Doesburg

De stroomgebieden van de Oude IJssel, de Aa-Strang en de Bielheimerbeek zijn de afgelopen 10 jaar visoptrekbaar gemaakt op één stuw na. De stuw in de monding van de Oude IJssel in de Gelderse IJssel is nog een onneembare barrière voor optrekkende vissen vanuit de Gelderse IJssel. Hier is een stuw aanwezig met een peilverschil van 4 tot 5 meter. Dit peilverschil moet overbrugd worden. Met het vispasseerbaar maken van deze stuw wordt het gehele stroomgebied van de Oude IJssel, Aa-Strang en de Bielheimerbeek bereikbaar voor vissen vanuit de Gelderse IJssel. De vispassage wordt zodanig gerealiseerd dat de landbouwkundige en overige functies (zoals scheepvaart en doorstroming) optimaal in stand blijven zoals in de huidige situatie.

Deze procedure voor het projectplan waterwet heeft alleen betrekking op de waterhuishoudkundige aspecten van de vistrap. De ruimtelijke inpassing en de toetsing van de constructie wordt vergund in de omgevingsvergunning. Deze vergunning wordt in een later stadium aangevraagd bij (en verleend door) de gemeente Doesburg.

1.3 Betrokken partijen en rolverdeling

Waterschap Rijn en IJssel

Het waterschap Rijn en IJssel is initiatiefnemer voor de vispassage. Het waterschap is op basis van artikel 5.4 bevoegd om een projectplan tot aanleg of wijziging van een waterstaatswerk vast te stellen. De vaststelling gebeurt door het college van dijkgraaf en heemraden.

Rijkswaterstaat

De locatie van de vistrap valt buiten het beheersgebied van Rijkswaterstaat zodat er geen vergunning en/of toestemming bij Rijkswaterstaat hoeft te worden aangevraagd.

Gemeente Doesburg

De gemeente Doesburg is op de hoogte van de plannen om een vispassage aan te leggen en is hiermee akkoord. De realisatie van de vistrap past binnen het vigerende bestemmingsplan. Wel is een omgevingsvergunning nodig voor het aanleggen van de vistrap. De omgevingsvergunning wordt separaat in procedure gebracht.

Overige stakeholders.

De Watersportvereniging Doesburg (WSV) en de Hengelsportfederatie Midden Nederland (HSF) zijn twee belangrijke stakeholders. De WSV huurt een deel van de benodigde gronden voor de vispassage van het Waterschap. De WSV is op de hoogte van de plannen en heeft te kennen gegeven geen principiële bezwaren tegen de realisatie van de vispassage te hebben. Er vindt afstemming plaats over de inpassing en consequenties over het gebruik van hun activiteiten. Ruimtelijke consequenties worden opgenomen in de omgevingsvergunning. De invulling van de vispassage is afgestemd met de Hengelsportfederatie Midden Nederland.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de vistrap. Er wordt ingegaan op de gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten. Vervolgens wordt het principe van het ontwerp toegelicht en wordt ingegaan op de effecten van de aanleg van de vistrap en welke maatregelen worden genomen om eventuele nadelige effecten te beperken. In hoofdstuk 3 wordt getoetst of de vispassage voldoet aan de doelstelling van de Waterwet. Hoofdstuk 4 gaat in op de planologische inpassing en uitvoerbaarheid van dit projectplan. De procedure van dit projectplan wordt toegelicht in hoofdstuk 5.

2 Beschrijving van de vistrap

2.1 Beschrijving initiatief

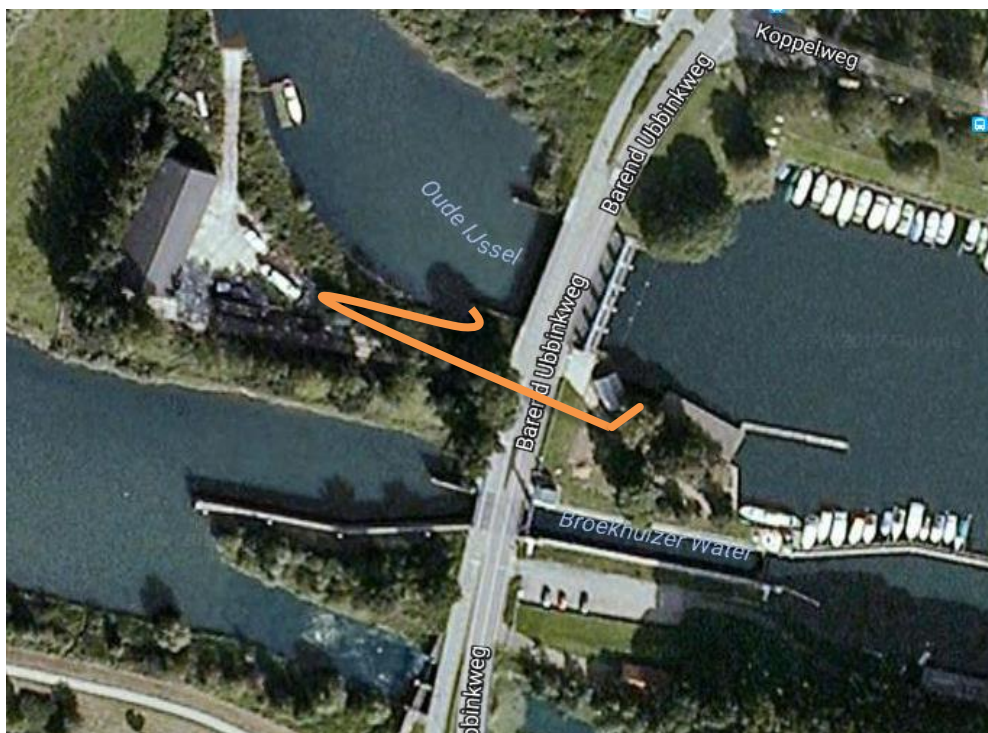
2.1.1 Algemeen

De Oude IJssel heeft een stroomgebied van ca. 120.500 ha, waarvan circa 2/3 deel in Duitsland ligt. In het verleden voerde de Oude IJssel bij hoog water ook water van de Rijn af. In 1951/1952 is het huidige stuw/sluis complex gebouwd. In 1979 is de oeververbinding gereconstrueerd en verbreed.

Door deze vispassage te realiseren, wordt een verbinding gemaakt tussen de Oude IJssel en de Gelderse IJssel. Hiermee wordt het gehele stroomgebied van de Oude IJssel toegankelijk voor vissen uit de Gelderse IJssel. Vooral de stroming minnende vissoorten zullen met deze vispassage doorgang vinden stroomopwaarts. De vissen die hierbij horen zijn winde, kopvoorn, berrmpje, serpeling, riviergrondel en rivierdonderpad. Maar ook de soorten die geen duidelijke voorkeur hebben voor een specifiek habitat (eurotype) zoals baars, blankvoorn en snoek zullen in ruime mate doorgang vinden. Op termijn zullen deze vissen ook naar Duitse wateren kunnen migreren. Duitse waterbeheerders hebben plannen om op termijn maatregelen te treffen voor migrerende vissen.

2.1.2 Kenmerken van het bestaande sluis- en stuwcomplex

In onderstaande figuur 2 is de ligging van de vispassage in Doesburg aangegeven.

Figuur 2: Ligging vispassage

In figuur 2 is de ligging van de vispassage in het sluis-en stuw complex weergegeven. De stuw zorgt voor het peilbeheer met afwatering van de Oude IJssel. Naast de stuw ligt de sluis voor de beroeps- en recreatievaart. De sluis komt uit in het Broekhuizer water. Direct boven de stuw is een jachthaven aanwezig. Ten noorden van de stuw ligt een gemaal dat zorgt voor het peilbeheer van het stadswater in Doesburg.

2.1.3 Kadastrale informatie

In het onderstaande overzicht zijn de kadastrale percelen weergegeven waarop de vispassage wordt uitgevoerd. De situering van de kadastrale percelen is weergegeven op figuur 3.

Kadastrale percelen

Kadastrale code	Sectie	Perceelnr	Naam
DBG02	E	1652	Waterschap Rijn en IJssel
DBG02	E	1647	Waterschap Rijn en IJssel
DBG02	E	1648	Waterschap Rijn en IJssel

Figuur 3: Kadastrale percelen

Waterschap Rijn en IJssel is eigenaar van de grond waar de vispassage gerealiseerd wordt. Dit gebied wordt gepacht door de watersportvereniging W.S.V.

2.1.4 Principe van het ontwerp van de vispassage

De monding van de Oude IJssel in de Gelderse IJssel is complex (en uniek) door een groot hoogteverschil (> 5 meter), in combinatie met een grote variatie in waterstanden in de Gelderse IJssel. Deze omstandigheden vragen om een innovatief ontwerp dat duurzaam, robuust en toekomstbestendig is. Verschillende oplossingen zijn beoordeeld, zoals een vissluis, vislift en hevelpassage. Met deze types is nog weinig ervaring opgedaan en experts verwachten een gering ecologisch rendement. Het risico is dan groot dat de ecologische doelen niet worden gehaald. Gekozen is voor een bewezen vispassage, type 'vertical slot'.

Figuur 4: Schetsontwerp uitwerking vistrap

In bovenstaande figuur (4) is een schetsontwerp van de vistrap en de inrichting van de omgeving weergegeven. Opgemerkt wordt dat gekozen vorm en inrichting indicatief is. De exacte vorm en de inpassing in de omgeving wordt ter inzage gelegd bij de omgevingsvergunning.

2.1.5 Wanneer wordt het project uitgevoerd

Tijdens de realisatie worden zodanige maatregelen genomen dat het peilregime op de Oude IJssel wordt gehandhaafd.

2.1.6 Effecten en voorzieningen ter beperking van nadelige gevolgen

Waterveiligheid

De vistrap ligt niet in of naast een primaire kering en de aanleg van de vistrap heeft geen consequenties voor de waterveiligheid.

Grondwaterstand

Voor de realisatie van de vistrap is bemaling noodzakelijk. De effecten op het grondwater zal minimaal zijn omdat de locatie omringd wordt oppervlaktewater van waaruit voeding naar het grondwater plaats vindt.

Niveau oppervlaktewater Oude IJssel

Het debiet door de vistrap bedraagt circa 1 m³/s. Wanneer er onvoldoende wateraanvoer is vanuit De Oude IJssel wordt de vistrap dichtgezet.

Overige effecten

Overige effecten (geluid, trillingen, stofvorming, verontreinigde grond, natuur, landschap, archeologie, niet gesprongen explosieven, etc.) wordt meegenomen in de aanvraag voor de omgevingsvergunning.

3 Toetsing waterwet

3.1 Algemeen

De Waterwet geeft in artikel 2.1 de doelstellingen van het waterbeheer aan. Projectplannen moeten worden getoetst aan de doelstellingen van de Waterwet. De doelstellingen zijn in het eerste lid van artikel 2.1 genoemd en betreffen:

- a. Het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met;
- b. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
- c. Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. De in dit projectplan beschreven ingrepen zijn getoetst aan de doelstelling van de waterwet. In paragraaf 3.2 is de toetsing voor de vispassage bij Doesburg opgenomen.

3.2 Toetsing vispassage

a. Voorkoming en waar nodig beperking overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De vispassage wordt zodanig gerealiseerd dat de landbouwkundige en overige functies (zoals scheepvaart) optimaal in stand blijven zoals in de huidige situatie. Hiervoor wordt een technische vispassage aangelegd die met een minimale waterbehoefte goed functioneert bij de verschillende waterstanden in de Gelderse IJssel. De huidige rangorde bij weinig water wordt gerespecteerd. Bij te weinig afvoer wordt de vispassage gesloten.

Conclusie:

De vispassage heeft geen nadelig effect op het peilregime van de Oude IJssel.

b. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

De vispassage heeft geen invloed op de chemische kwaliteit van het watersysteem. Door de vispassage bij Doesburg te realiseren wordt een sterke verbetering ten opzichte van de ecologische kwaliteit tot stand gebracht. Het is de laatste schakel van al gerealiseerde vispassages. Met deze vispassage wordt het gehele stroomgebied van de Oude IJssel, Aa-Strang en de Bielheimerbeek bereikbaar voor vissen vanuit de Gelderse IJssel.

Conclusie

De vispassage heeft geen effect op de chemische kwaliteit. Door de vispassage verbetert de biodiversiteit en daarmee de ecologische kwaliteit.

c. Vervulling van maatschappelijke functies

De vistrap vervult strikt genomen geen maatschappelijke functie. Wel is in de planuitwerking waterbewustzijn meegenomen en wordt het (midden)gebied ingericht als verblijfsgebied voor recreanten. In de aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt de ruimtelijke inpassing inzichtelijk gemaakt.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat vistrap (op zichzelf) geen effect heeft op de vervulling van maatschappelijke functies.

4 Uitvoerbaarheid

4.1 Planologische inpassing

De vispassage komt te liggen op het grondgebied van het waterschap en de gemeente Doesburg. Binnen de projectlocatie is het bestemmingsplan IJssel en Oude IJssel van toepassing. Dit bestemmingsplan is 31 oktober 2013 door de raad vastgesteld. (zie http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0221.BPL12003HIJ-VA01/t_NL.IMRO.0221.BPL12003HIJ-VA01_index.pdf).

De vistrap past binnen de kaders van dit bestemmingsplan.

4.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naast het projectplan procedure worden de volgende procedures doorlopen:

- Omgevingsvergunning bij de gemeente Doesburg;

4.3 Planning

De Werkzaamheden voor de aanleg van de vispassage zal ongeveer circa 1 jaar beslag nemen en de verwachte startdatum is maart 2018.

5 Procedures

5.1 Procedure vaststellen Projectplan Waterwet Realisatie Vispassage Doesburg

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van de reguliere voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht.

Na vaststelling van het projectplan ligt het projectplan gedurende 6 weken ter inzage en belanghebbenden kunnen bezwaar maken tegen het projectplan. Daarna is eventueel beroep bij de rechtbank mogelijk.

Na vaststelling van het definitief besluit inzake het projectplan Waterwet wordt dit projectplan bekend gemaakt op de volgende websites:

- www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen
- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

5.2 Aansprakelijkheid en schade afhandeling

Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de rechtmatige uitvoering van het projectplan, kan een belanghebbende een verzoek om schadevergoeding indienen bij het Waterschap Rijn en IJssel op grond van het bepaalde in artikel 7.14 van de Waterwet. Volgens dit artikel komt een belanghebbende voor een vergoeding in aanmerking, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins verzekerd is. Voorbeelden van nadelen die (geheel of gedeeltelijke) vergoeding in aanmerking komen zijn: waardevermindering van gronden en opstallen, inkomensschade en kosten van onder meer schade beperkende maatregelen. Verzoeken of aanvragen voor schadevergoeding worden conform de Procedureverordening nadeelcompensatie Waterschap Rijn en IJssel afgehandeld. Deze regeling kan worden geraadpleegd op de website van het waterschap (www.wrij.nl > zoeken op 'procedureverordening' binnen Regelgeving). Het verzoek tot vergoeding van de schade dient een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding te bevatten.